

Aan de raadsleden

Uw brief van

Uw kenmerk

Afdeling/Ambtenaar

Bedrijfsvoering/K. Schellekens

Onderwerp

Ons kenmerk

Datum

Algemene ledenvergadering VNG 135420

VERZONDEN 10 FEB. 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 12 februari vindt de Algemene Ledenvergadering van de VNG plaats. Ook net als eerder dit jaar via digitale weg. Een lid van ons college zal digitaal aanwezig zijn en onze stem laten horen via de digitale inbreng.

We weten dat u het op prijs stelt van te voren geïnformeerd te worden over de onderwerpen en het collegestandpunt daarover. Daarom informeren we u met deze brief daarover. Mocht u van mening zijn dat Waalre een ander advies uit moet brengen dan ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk, uiterlijk vrijdag 9.00 uur, uw reactie met motivatie. Dit in verband met de start van de vergadering om 10 uur op vrijdag 12 februari.

Hieronder hebben wij de onderwerpen met ons advies daarbij voor u op een rij gezet.

De agenda en alle bijlagen vindt u op: <https://vng.nl/artikelen/agenda-en-stukken-alv-2021>

1. Opening

2. Benoeming notulencommissie Buitengewone ALV 12 februari 2021
Geen opmerkingen

3. Vaststelling notulen ALV 25 september 2020
Geen opmerkingen

4. VNG Agenda, Begroting en Jaarplan GGU

a. VNG Agenda 2021 en Begroting 2021 (incl. herijking Verenigingsstrategie 2024)

De VNG Agenda 2021 geeft de inhoudelijke prioriteiten van de VNG-inzet. De Agenda is een verdere uitwerking van de strategische doelstellingen die voortvloeien uit de verenigingsstrategie 'Gemeenten 2024'. Bij de

voorbereiding is ook verdere invulling gegeven aan de bestuursnotitie 'VNG en de coronacrisis'.

De VNG Begroting geeft de financiële kaders waarbinnen de werkzaamheden van de vereniging worden uitgevoerd. De VNG Begroting bouwt voort op het contributievoorstel 2021 dat bij de ledenraadpleging door de leden is vastgesteld en in de ALV van 25 september jl. door de leden is bekrachtigd. In deze ALV gaf het bestuur reeds aan zich zeer bewust te zijn van de grote financiële problemen bij gemeenten. De VNG zal voor het begrotingsjaar 2022 opnieuw kritisch kijken naar de eigen begroting in relatie tot de contributie. Tegelijkertijd is het van groot belang dat de VNG zich richting het kabinet tot het uiterste blijft inspannen om toereikende budgetten voor gemeenten zeker te stellen. Gelukkig zien we daarvan, hoewel zeker nog niet afdoende, ook resultaten. Die inspanning legt een grote druk op de VNG organisatie en vraagt om voldoende financiële middelen.

Het bestuur zal conform de afspraken uit de ALV van 2018 de beleggingsportefeuille afbouwen tot een minimale reserve zoals is geadviseerd door PWC. Het geld uit de reserve dat door de afbouw beschikbaar komt wordt ingezet voor de kerntaken van de VNG.

Advies

Akkoord met contributiestijging van 3,9%* zoals in 2020 vastgesteld.

Hiermee is rekening gehouden in de begroting 2021 van Waalre.

* Opmerking: Ondanks weerstand bij veel gemeenten heeft het contributievoorstel het toch gehaald. Dat betekent voor 2021 een verhoging met 3,9%. Veel gemeenten hadden gevraagd om alleen de compensatie prijsontwikkeling door te voeren, een percentage van 2,9 %.

b. Jaarplan GGU 2021

Het GGU Jaarplan 2021 geeft verdere invulling aan kaders voor de gezamenlijke uitvoering in 2021. De Kadernota GGU 2021 is op 25 september jl. vastgesteld door de leden. De leden hebben bij de vaststelling van de kadernota het bestuur de bevoegdheid gegeven om op advies van het College van Dienstverleningszaken het definitieve jaarplan 2021 vast te stellen binnen de kaders in de kadernota.

Het GGU Jaarplan bevat tevens de verdere uitwerking van de begroting voor 2021. De begroting in het Jaarplan 2021 is € 48 miljoen in omvang. Dit is een kleinere begroting Vereniging van Nederlandse Gemeenten dan in de Kadernota 2021 is opgenomen. Hiervoor zijn twee redenen. Ten eerste heeft de coronacrisis minder vertraging in de uitvoering van activiteiten in het GGU portfolio veroorzaakt dan begin 2020 was verwacht, waardoor minder geld wordt doorgeschoven van 2020 naar 2021. Ten tweede vallen de inderdieneffecten van subsidies lager uit dan verwacht.

Geen opmerkingen

5. Stand van zaken lopende trajecten:

a. Onderzoek Jeugd

Op 18 december jl. hebben wij u reeds geïnformeerd over het onderzoek van AEF over de vraag hoeveel middelen gemeenten structureel nodig hebben om hun taken voor jeugdzorg goed uit te kunnen voeren. <https://vng.nl/nieuws/aan-de-slag-voor-structurele-oplossing-tekorten-in-jeugdzorg> In dat bericht vindt u informatie over de omvang van de tekorten bij gemeenten, het gesprek over financiële compensatie en maatregelen en het verdere proces. Wij zullen u kort voor of tijdens de Buitengewone ALV informeren over de actuele stand van zaken.

b. Uitvoering Klimaatakkoord

Om als gemeenten het Klimaatakkoord uit te kunnen voeren heeft u drie randvoorwaarden gesteld, kortweg: haalbaar/betaalbaar voor de samenleving, beschikking over de juiste gemeentelijke bevoegdheden en een vergoeding voor de uitvoeringslasten. Met deze stand van zaken informeren wij u over de belangrijkste ontwikkelingen. Volgende week ontvangt u nog een aangevulde stand van zaken, waarin wij ingaan op het artikel 2-onderzoek naar de uitvoeringslasten van de ROB dat op 19 januari a.s. uitkomt.

6. Verantwoording uitvoering moties eerdere ALV-en

Verantwoording bestuur over uitvoering moties ALV 25 september jl. (ter besluitvorming) In de ALV is een groot aantal moties aangenomen en aangehouden, waarover door het bestuur verantwoording moet worden afgelegd. Hierbij ontvangt u een stand van zaken over de uitvoering van deze moties en een voorstel van het bestuur om moties aan te houden of af te doen. Vanwege de overlap tussen een deel van de moties, is in een aantal gevallen gekozen voor een geclusterde beantwoording.

Annotatie

Een aantal krijgen een extra "Waalrese" toevoeging:

- a. Er zijn door veel gemeenten amendementen en moties ingediend om te zorgen voor een eerlijke verdeling van de financiële middelen tussen rijk en gemeenten en meer structurele middelen beschikbaar te stellen aan gemeenten. Deze situatie is ook op Waalre van toepassing. De komende jaren hebben we echter nauwelijks middelen tot onze beschikking om nieuw beleid mogelijk te maken en door tegenvallers in 2020 (wachtgelden, uitgaven huishoudelijke hulp...) kan de situatie bij ons ook meer acuut worden. Zo pleit VNG voor het afschaffen van de opschalingskorting die door het Rijk is opgelegd. Deze is voor 2020 en 2021 al afgeschaft en zou ook daarna afgeschaft moeten blijven. (zijn we het mee eens).
- b. Het abonnementstarief voor Wmo heeft ook in Waalre voor veel extra uitgaven voor huishoudelijke hulp gezorgd. In 2020 hebben we bijna € 1.000.000 uitgegeven aan huishoudelijke verzorging. Dat is een forse stijging ten opzichte van het jaar daarvoor. Hiervoor krijgen we geen

compensatie van het Rijk, terwijl we niets kunnen doen om het tegen te houden. Belangrijk dat VNG hierin voorop gaat in de strijd met het Rijk.

- c. De herverdeling van het gemeentefonds pakt voor kleine gemeenten waarschijnlijk niet goed uit en bovendien is de totale pot die beschikbaar is te klein. VNG strijdt voor een uitbreiding van de totale pot (heel goed!), maar de herverdeling is lastig voor VNG omdat ze met alle leden te maken heeft.

Advies

- a. Akkoord met pleidooi VNG om Opschalingskorting ook na 2021 af te schaffen
- b. Steun voor VNG in strijd tegen het Rijk over het abonnementstarief voor Wmo
- c. Uitbreiding van totale pot gemeentefonds heeft onze steun

7. Resolutie VNG-inzet kabinetsformatie

Het VNG-bestuur kiest in de inzet voor de kabinetsformatie voor een scherpe focus op de financiën van gemeenten en betere interbestuurlijke verhoudingen, zodat gemeenten een bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van de woningcrisis, een bijdrage kunnen leveren aan het herstel na de coronacrisis en de afspraken uit het Klimaatakkoord kunnen uitvoeren.

De kabinetsformatie is het moment om structurele afspraken te maken om de financiën beter in balans te krijgen en afspraken te maken om te voorkomen dat gemeenten wederom in deze kwetsbare positie terecht komen. Dat vraagt een duidelijke uitspraak van de leden van de VNG. Afspraken over de financiën en de interbestuurlijke verhoudingen zijn nadrukkelijk een voorwaarde voordat er afspraken met het nieuwe kabinet kunnen worden gemaakt over nieuwe ambities van het kabinet. Pas nadat het kabinet afspraken heeft gemaakt over het op orde brengen van de financiën van gemeenten en het voorkomen van een nieuwe periode van continue discussie over geld en uitvoering zijn gemeenten bereid om afspraken te maken over de nieuwe ambities van het kabinet.

De volgende twee bijlagen bij de resolutie zullen wij u nog voorafgaand aan de Buitengewone ALV toezenden:

- de proeve van de Wet decentraal bestuur
- de voorlopige gezamenlijke agenda van VNG, IPO en UvW

Op de tekst van de resolutie kunnen amendementen worden ingediend. De bijlagen bij de resolutie zijn niet amendabel.

Advies

We onderschrijven standpunt van VNG dat we weigeren afspraken te maken over nieuwe ambities totdat de financiën van gemeenten weer op orde zijn en er geen nieuwe periode van continue discussie over geld en uitvoering ontstaat.

8. Resolutie Digitale Veiligheid

Digitale veiligheid vraagt blijvende en continue aandacht van lokale bestuurders. Deze resolutie, die voortbouwt op de Agenda Digitale Veiligheid, appelleert aan de bestuurlijke verantwoordelijkheid rond digitale veiligheid en roept lokale bestuurders op daaraan invulling te geven. De resolutie beoogt een bijdrage te leveren aan het bewustzijn bij gemeenten van de risico's van de digitale samenleving en de noodzaak om daar naar te handelen. Gemeenten wordt gevraagd om digitale veiligheid periodiek te agenderen op collegevergaderingen, te

oefenen met beschikbare voorzieningen en het actief gebruik daarvan te organiseren. Ook wordt gemeenten gevraagd om waar nodig andere gemeenten te ondersteunen bij de gevolgen van een (omvangrijk) cyberincident. Met de resolutie herbevestigen de gemeenten hun verantwoordelijkheid voor een veilige en weerbare samenleving.

Annotatie

Al enige jaren zet de gemeente Waalre zich in om de risico's t.a.v. de informatieveiligheid en privacy te beheersen. Dit omvat de digitale en de analoge informatie. Als gemeente hebben we daarin de ambitie om zowel aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) als aan de Baseline informatie Overheid (BIO) te voldoen. Een van de maatregelen die daarin staan opgenomen is dat de gemeente werkt aan het bewustzijn van informatieveiligheid en privacy bij medewerkers en college.

Advies

Instemmen met resolutie.

9. Invoering Landelijk Transitie-arrangement Beschermd Wonen (BW)

Er bestaat al langer overeenstemming over het feit dat voor een heel beperkt aantal (namelijk vijf) instellingen voor beschermd wonen op termijn een landelijke oplossing gevonden moet worden. Deze instellingen hebben een landelijke functie en specialisme. De herverdeling van de middelen voor beschermd wonen maakt die oplossing nu noodzakelijk. Het bestuur vraagt de leden ermee in te stemmen dat de VNG namens alle gemeenten een raamcontract sluit met vijf aanbieders van zeer specialistische vormen van beschermd wonen. Dat kan alleen als de gemeenten ermee instemmen dat de VNG deze rol – die ons maakt tot gemandateerd opdrachtgever – op zich neemt.

Annotatie

Dit voorstel gaat over een vijftal specialistische landelijke instellingen (Fier, Fonteynenburg, Lister, De Parelhoenderhoeve en De Compound). Zij leveren BW maar voor een hele specifieke groep en bedienen dus het hele land.

Vandaar dit voorstel van de VNG om te voorkomen dat zij met alle gemeenten in Nederland een contract moeten gaan sluiten. Er wordt hierin een vergelijking gemaakt met de inzet voor mensen met een zintuigelijke beperking. Dit kun je in de zelfde sfeer zien maar dan dus voor BW. Dit is, voor de volledigheid, ook een van de bouwstenen van de Decentralisatie BW (bouwsteen 6).

Het voorstel aan de ALV wat voorligt is:

Aan de VNG het mandaat te verlenen om de komende vijf jaar (vanaf 1 januari 2022) landelijke raamcontracten beschermd wonen af te sluiten onder de in dit voorstel genoemde randvoorwaarden.

Advies

Centrum gemeente Eindhoven heeft het advies gegeven om hier mee in stemmen. Wij volgen dit advies.

10. Invulling vacatures VNG-bestuur en commissies

Op 13 oktober jl. heeft de adviescommissie Governance kandidaten voorgedragen voor een aantal vacatures in het VNG-bestuur en de commissies. Op 8 januari jl. is

de mogelijkheid geopend voor het stellen van tegenkandidaten. De leden worden gevraagd om zich uit te spreken over deze kandidaten en eventuele tegenkandidaten. Als er geen tegenkandidaten worden gesteld worden de kandidaten op de voordracht van de adviescommissie in één stemming aan de leden voorgelegd.

Advies

In te stemmen met voorgedragen kandidaten

11. Rondvraag/WVTTK

Geen opmerkingen

Ingekomen moties en amendementen

1a Samenvatting en preadvies motie Deventer - regie op warmtetransitie feb 2021

1b Motie Deventer regie op warmtetransitie

2a Samenvatting en preadvies motie Krimpenerwaard ea vergroting gemeentefonds

2b Motie Krimpenerwaard ea vergroting gemeentefonds

3a Samenvatting en preadvies motie Zoetermeer - gemeenten-in-nood-fonds

3b Motie Zoetermeer raden in verzet - gemeenten-in-nood-fonds

3c Bijlage bij motie Zoetermeer gemeenten-in-nood-fonds

4a Samenvatting en preadvies motie Assen ea - financiële randvoorwaarden klimaatakkoord

4b Motie gemeente Assen - financiële randvoorwaarden klimaatakkoord

5a Samenvatting en preadvies motie Lelystad - inhalen onderwijstijd preadvies

5b Motie Lelystad - verlengde onderwijstijd

Bestuursvoorstel Kwijtschelding gemeentelijke vorderingen gedupeerde ouders kinderopvangtoeslagaffaire

Wet op het decentraal bestuur

visual-wet-op-decentraal-bestuur-alv.pdf

Krachtig groen herstel van Nederland

Reactie gemeente Waalre op moties

1a Motie Regie op warmtetransitie

In de gesprekken met het Rijk benadrukt de VNG dat de energietransitie en de regiovoering vanuit gemeenten gebaat zou zijn met een integraal vormgegeven energiesysteem met daaraan gekoppelde integrale wetgeving en financiering. Deze motie wordt gezien als ondersteunend aan dat traject.

Wij ondersteunen de motie en sluiten ons aan bij advies VNG om de motie over te nemen.

2a Motie vergroting gemeentefonds

Ook Waalre heeft veel last van de punten die genoemd worden in deze motie. In het bijzonder de afschaffing van het abonnementstarief heeft in het vierde kwartaal van 2020 (i.c.m. Corona waardoor veel mensen thuis willen blijven wonen) gezorgd voor een hausse aan huishoudelijke hulp die de komende jaren niet minder zal worden. Daarnaast lijken de eerste uitkomsten van de herverdeling gemeentefonds ook voor Waalre fors nadelig uit te pakken. Net als voor veel andere (kleine)

gemeenten is de financiële situatie van Waalre precair en zullen ambities voor de toekomst in de ijskast gezet moeten worden.

Wij ondersteunen de motie en sluiten ons aan bij advies VNG om de motie over te nemen.

3a Motie gemeenten in nood fonds

De motie wil harde financiële tegemoetkomingen van het rijk en opschorting van het overleg tussen VNG en Rijk als meicirculaire niet tegemoetkomt aan de financiële eisen. VNG ontraadt de motie in deze vorm. Met aanpassingen kan de VNG de motie overnemen.

Wij conformeren ons aan het standpunt van de VNG

4a Motie financiële randvoorwaarden klimaatakkoord

Op de buitengewone ALV van 30 november 2018 hebben de leden drie randvoorwaarden gesteld om het Klimaatakkoord uit te kunnen voeren. Kort samengevat:

1. het Klimaatakkoord moet haalbaar/betaalbaar zijn voor de samenleving;
2. gemeenten moeten beschikken over de juiste bevoegdheden;
3. gemeenten moeten een vergoeding krijgen voor de toename in uitvoeringslasten.

In lijn met het eerdere besluit van de leden blijft bovendien gelden: „Als op termijn onvoldoende aan randvoorwaarden wordt voldaan, kan dit ertoe leiden dat gemeenten het Klimaatakkoord niet in zijn geheel of niet in het gevraagde tempo kunnen uitvoeren”.

Waalre ondersteunt het standpunt van de VNG om deze motie over te nemen.

5a Motie verlengde onderwijstijd

Voor de korte en middellange en lange termijn lopen wij overleggen met het ministerie van OCW. Dit moet leiden tot een “Nationaal plan onderwijs na Corona” met als doel dat alle achterstanden als gevolg van Corona uiterlijk in 2028 zijn ingelopen.

Waalre ondersteunt het standpunt van de VNG om deze motie over te nemen.

VNG Bestuursvoorstel kwijtschelding gemeentelijke vorderingen gedupeerde ouders kindertoeslagaffaire

Voorstel VNG bestuur Het VNG bestuur roept de leden op om:

- Haar beslaglegging en dwanginvordering te stoppen op de gedupeerde ouders van de kinderopvangtoeslagaffaire;
- Haar gemeentelijke vorderingen op de gedupeerde ouders van de kinderopvangtoeslagaffaire kwijt te schelden;
- Dit te doen op het moment dat er duidelijkheid is over de strategie en het kader van alle schulden (welke dan ook) van de gedupeerde ouders .

Het VNG bestuur vraagt de leden ermee in te stemmen dat de VNG:

- Met het Rijk afspraken maakt over de compensatie aan gemeenten en de uitvoeringsvraagstukken (juridisch, operationeel, ICT-technisch, gegevensuitwisseling) die aan de kwijtschelding van de gemeentelijke vorderingen ten grondslag liggen.

Waalre heeft hierover nog geen standpunt ingenomen maar heeft sympathie voor dit voorstel. Wij zijn voorstander om de extra kosten van aanmaningen en dwangbevelen op ons te nemen.

VNG voorstel Wet op het decentraal bestuur

Decentrale overheden staan voor grote maatschappelijke uitdagingen die om de nodige slagkracht vragen. Zij willen dicht bij hun burgers het goede goed doen. Onsamenhangende en slecht uitvoerbare wet- en regelgeving, de uitholling van hun verantwoordelijkheden en de druk op de beschikbare middelen leiden ertoe dat zij daar momenteel onvoldoende toe in staat zijn. Om hun mogelijkheden te vergroten kiezen decentrale overheden geregeld, al dan niet al opgelegd door de wetgever, voor interbestuurlijke samenwerking. Hoewel dergelijke samenwerking meestal wel de uitvoeringskracht versterkt, kent samenwerking ook de nodige nadelen, zoals minder mogelijkheden voor maatwerk en een belasting van de democratische aansturing en verantwoording. Er is daarmee dringend behoefte aan een algehele versterking van het huidige bestuursstelsel. De door de VNG voorbereide wet op de decentrale overheden is hiervoor bedoeld. Deze wet kent verschillende bouwstenen, die elk voor zich bijdragen aan het verminderen van de genoemde knelpunten in het huidige openbaar bestuur. Uiteindelijk zullen de inwoners daarvan profiteren. *Waalre ondersteunt het voorstel van de VNG om meer evenwicht in de verdeling tussen taken en middelen*

Krachtig groen herstel van Nederland

We willen met het nieuwe kabinet concrete en verbindende afspraken maken. We zetten ons in voor een interbestuurlijke aanpak met resultaat. We willen dat doen als één overheid: gebiedsgericht en samen met de inwoners van Nederland. Daar is wel iets voor nodig. De afgelopen jaren hebben ons geleerd dat een gezamenlijke aanpak niet vanzelf tot succes leidt. We hebben in interbestuurlijke samenwerking scherpe kaders nodig, een helder mandaat, een goede democratische borging en voldoende financiële middelen. Deze succesvoorwaarden zijn de afgelopen periode onder druk komen te staan, onder meer door de financiële problemen in het sociaal domein en door de uitholling van de motorrijtuigenbelasting.

Daarom stellen we als gezamenlijke decentrale overheden drie diamantharde voorwaarden aan afspraken voor de nieuwe kabinetsperiode:

- voldoende financiële middelen en een toereikend eigen belastinggebied,
- gelijkwaardigheid in interbestuurlijke verhoudingen,

- aandacht voor de uitvoerbaarheid van nieuwe taken en afspraken.
- We wensen dat de rijksoverheid meebeweegt in het verbinden van opgaven door een meer ontkokerde werkwijze. Gemeenten, provincies en waterschappen willen met het rijk en het nieuwe kabinet met en midden in de samenleving, als één overheid bouwen aan een sterker Nederland!

Waalre ondersteunt dit voornemen

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

de waarnemend secretaris,

ba.

M.W. de Brouwer

de waarnemend burgemeester,

Annika Piletten
b.a.

dr. A.J.W. Boelhouwer